

Isten szolgáját a saját komorajkja. Ezenkívül papok és hittan-tanárok is részesek a lopásban.

Imé, Kókán reverendát is tud ölteni. Örökös kár a tolvajokra nézve, hogy megettök sincsen Matlekovics.

Még jó, hogy a tolvaj papnem számíthat Kókáni második goscukcsra a menyország kapujához!

Németországban Bismarck, Moltke, más-hol más kitűnő emberek örökítették meg hangjukat a fonográfban.

Wangemann ur, a ki által hordoztatja meg Edison a beszélőgépet Európában, az iránt kérdezősködött, hogy ugyan „kik azok a Magyarországon éppen most szereplő egyének, a kiknek hangját meg kellene örökíteni?”

Mely csodálatos kérdését... Minek is örökíteni meg a fonográf a szegedi rakpart építető grófjának, Kókánnak és büntársainak, báró Hochnak, a fekete-sárga m. kir. honvédelmi miniszternek és a többi „kortársaknak” a hangját!

Magyarország közigazgatása (a napról-napra megújuló sikkesztások következtében) hasonlít azokhoz a régi uradalmakhoz, a melyekben a gazdatisztek szabadlopásra szerződtek a szabad lopást gazda és gazdatisztek kölcsönösen elnézték.

Nem hiában reménykedtünk s hitegetük magunkat, hogy Debreczen a királyi táblák decentralizációjánál, mint egyik méltán igényt tartó főhely, részesülni fog abban a figyelemben, hogy — leginkább a saját helyzeténél fogva — kir. táblát kap, melyhez annyi kulturális és közgazdasági érdekünk is fűződik. Pedig ugyan szállingóztak a lanyhasztó hírek, hogy ne nagyon reménykedjünk.

Előbb már egy — minden tendenciózus dementalás daczára magát mégis fentartott s kiszivárgott hír szerint Debreczen kiesett a kombinációból.

Most újabb a budapesti ügyvédi kamara felterjesztése ves z p á r t f o g á s á b a s nem enged mellőzni bennünket.

Ugyanis (a mint már irtuk) a budapesti ügyvédi kamara felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, melyben kifejti, hogy a budapesti királyi tábla eddigi területén s tábla felállítását javasolja, a marosvásárhelyi tábla területén pedig egy másodbírói felállítását ajánlja: az egyes táblákra nézve pedig a következő városokat hozza javaslatba:

Budapest, Debreczen, Kassa, Sopron, Pozsony, Temesvár, Szeged, Pécs, Kolozsvár.

Vesztes lenne Arad, mert ezt Temesvárral szemben geográfiai indokok nem ajánlja a bpesti ügyvédi kamara. N.-váradról szó sincsen.

Azért Arad, mely szintén pártunkat fogta e kérdésben, ne csüggedjen előre s mi se igyuk meg előre a le nem terített medve bőrének az áldomását.

Tiszta még éls holtig gyű... Ki lángokat a kis gazdaszban Gyűjt, s még inkább a főzőházban; Ki könnyeket nem utj, csupán Kimult kanárja után;

Ki kedves, szép, jól őrizett, Papa kiért contót fizet; És a kinek jól kikeresték Kivel tehet már „jó szerencsét.” (A kis gazdasz nem tudja még, Ne rontsuk el hát örömet.)

... Kinek ábrándjai között Egy kis szeszély beférkőzött Ugyan, de szinpad szenvedélye Nem ütött vihart szívébe, Az áldja kegyes istenét, S ne bátsa Shakespere-t, Gondinet-t.

181. De él Szilágyi Dezső is, a ki igazságos minisztere az igazságnak. Legyünk részen s a kinek módja van benne, főispán, polgármester, városok, megyék és képviselők, ügyvédi kamarák és mindenki tegye meg, a mire képes.

Kiküldhetjük a kir. táblát „viribus unitis!” Szent Istvánnak még nincs szobra, szabadság szobrunk hiányzik. Mátyás királynak sem jutott szobor.

De leleplezték már a Bischitz Dávidás szobrát és van szobra Pálmai Ilkának. Az se rossz, hogy a csehek összegabajodtak. Némelyek nem akarnak koronázni, mások meg akarnak.

A többségnek van igaza, a mely azt az elvet vallja, hogy Csehország (éppen mint valaha Ugocsamegye) „nem koronáz.” Mit kap előbb Debreczen: ártézi kutat, vagy királyi táblát?

A nagyerdei csonka fákat nem fogják tövestől kivágni. Jón a muszka. Jó lesz a sok csonka fa, a melyet Jókaiék úgy is „akasztófa allénak” neveztek el, bitóul a muszkavezetők számára.

Bismarck Herbert gróf Budapesten legjobban azt csodálta, hogy mennyi Herbert van Magyarországon! A gróf Andrassy Gyula, Tisza Kálmán, Széchenyi Pál és a többi „fahordó állatok” Herbertjei.

Valamennyi azt hiszi, hogy ha már ő Herbert, akkor az ő papáik mind — Bismarckok. Pedig nem úgy van. Bismarck csak egyetlen egy van, Tisza Kálmán pedig Magyarországon van száz is.

Gili Balázs. Tanítói fizetések. (Levél a f. szerkesztőhöz.) Talán egy pálya sincs olyan, mint a tanítói pálya, a mely iránt szavakban több elismeréssel s dicsérettel, de a gyakorlati életben oly kevés méltánnyal lennének. Halljuk napról-napra most ettől a híres embertől, majd amattól a püspoktól stb. a czifra frázisokat, a melyekkel a tanítói állás fonségét és nagy horderejét voltát zengedezik, de mit érnek ezek? Csak olyanok, mint a pengő érc és zengő czimbalom s pedig azért, — mert anyagilag dotálva manapság a tanítók — érdemükhöz képest — épséggel nincsenek.

Legközelebb, október 17-én — mikor a III. egyet. tan. gyűlés végrehajtott bizottságának nagy küldöttsége Csáky Albin gróf közoktatási miniszternek a tanítók anyagi helyzetének javítása s a nyugdíjtörvény reviziója tárgyában átadta volt a tanítók memorandumát, igen szép biztató szavakat kaptak, de míg ezek teljesedésbe menének is, legyen szabad — csak a magunk körében, Hajdumegyére vonatkoztatva — a tanítók anyagi helyzete javítása tárgyában egyet-mást elmondanunk.

Ezen sorok írója, mint a népnevelés-ügy barátja, ki érdeklődéssel viseltetik minden

Utí Naplóból. — A „Debreczen”-nek írta: Lövey Klára — Zilah. (Folyt. és vége.)

Kossuth azt mondá nála létemkor, hogy „Velence elő muzeum.” Mi pedig azt mondhatjuk Magyarország területéről, hogy elő történet.

Majd minden városnak meg vannak történeti emlékei Magyarországon, s midőn átutaztunk rajtok, nem csak elő földrajz tárul fel előttünk, hanem egyszersmint a történelem egy-egy nyílt lapját olvashatjuk.

Zilah város leghosszabb, a Meszeshegy felé nyúló utcájára tekintve, melynek neve Tuhutum-utca, ott vagyunk a honfoglalás nagy napjánál! mert a szohagyomány szerint, azon vonalon ment Tuhutum Erdélynek elfoglalására.

Es ha ezt talán némely hajszálhasogató száraz tudós kétségbe is vonná, ott van a szohagyomány a nép ajkán. Miczkievicz azt mondja, hogy a „szohagyomány leghívebb fentartója: a nemzetek életének.” — Zilahon nemcsak férfiak, hanem nők is beszélnek Tuhutum utjáról, s ezen ősi emléket most, a róla nevezett utca szentesíté meg.

olyan eszmék iránt, melyek kulturális uton való előhaladásunkat előbb segitenék s ezért feladatává tűzte ki, megyénk nevelésügyi viszonyait tanulmányozni. Ezen vizsgálódásaiban azon szomorú dolgok megismerésére jutott, hogy a legkevesebb elismerés épen azoknak jut ki, a kiknek munkája a legjobban méltánnyal való lenne. — Hogy mily qualificatiót kívánunk ma tanítóinktól, azt tudjuk. Szakember, művelt ember legyen s erre kitűnően is előképezik őket, de fizetésről meg nem gondoskodnak.

Tessék kérem számba venni: Debreczenben átlagos fizetése a tanítóknak 500 frt., specifice véve van 300 frtos is. Ez épen elég (?) ahhoz, hogy az illető hivatalnok terhes munkája mellett éhen ne haljon, de hogy azt a szerepet betöltse, melyet a társadalmi életben állásánál fogva be kell töltenie, ehhez épen semmi.

Megyénkben tűrhető tanítói fizetések vannak Nádudvaron és Nánáson (600 frton felül), s a mi fő-kézpénzben vannak megállapítva. Mo de már most tegyük szívünkre kezünköt, s gondolkodjunk: 4—5 száz frtos fizetésből hogy lehessen kijönni egy Debreczenben, Bőszörményben stb? Hisz ez kérem még Szaladon is kevés, nem csak ha a tanító munkájához mérjük is; de azt tekintve, hogy a megélhetés sokkal költségesebb Debreczenben, vagy Bőszörményben mint Szaladon, akkor mivé törpül ez a fizetés?

Es hozzá vegyük még azt, hogy tanítói fizetéseink jó része naturálélemben van, most pedig bő termés nem volt, s így itt is a szegény tanító húzza a rövidébbet, mert várni kell neki, míg lesz. De meg tapasztalati tény, hogy az u. n. egyházi roz és buza értéke a vévök előtt pár forinttal alacsonyabban áll mint kellene, mivel csak olyan „gyűlt életnek” tekintik, de meg a nép maga is az egyházi adóba a rostaaltat igyekszik adni.

Tudunk hajdumegyei községet (8 ezer lakossal) a hol a tanítókat 10—50—70 kros részletekben, de 3 frton felül sohase fizették még néhány évvel is ezelőt, sőt azóta se sokat haladtak a fizetés terén, sőt újabb a megválasztott „algondnok” azt követeli, hogy a tanítók helyeibe menjenek könyörögni 2—3 frtért, félév hátrányokból; a ki nem megy, annak nem ad, csak ennyit mond rá: kutyánál az egres, jöjjik ide, ha piz kell! És még akkor se mindig ad, csak sok kérsre. Ez kérem egy kurátor teszi, ha kell, szolgálhatok a nevével is.

Az iskolafentartókat s megyénk buzgó kir. tanfelügyelőjét a következőkre kérjük fel, hogy hassanak oda, miszerint

1. A tanítók fizetése — ha nem mindennütt is, de legalább a városokon — kézpénzben adattassanak. — Naturale fizetés nem való a tanítóknak, de nem is korszerű már.

2. A tanítói fizetések a községek nagyságához képest állapítassanak meg. (Pl. Debreczenben és Bőszörményben nagyon felférne 7—8 száz frt fizetés a lakbérén kívül. Ez még szerény összeg is.)

3. A tanítók fizetési pontosan negydedenkint előre fizetessenek.

A fődolog az, hogy a tanítókat az anyagi gondoktól mentjük meg s ennek áldását mielőbb tapasztalni fogjuk. Adjuk nekik fizetésüket kézpénzben; hiszen nem egy ilyen erkölcsi magaslalon nyugvó s teendőikkel egy elhalmozott álláshoz való a terményfizetés. Ha gseftel és gazdálkodik a tanító, az nem jó tanító; épen azért adjuk nekik kézpénzben fizetésüket s oly mértékben, mint ez az állás, — t. i. a tanítói — érdemi, mert az ide fordított áldozat nem vesz kárba, hanem bő kamatostól térül meg.

Debreczen, 1889 november 18. Paedagogus. kódó ellenfeleket, s a győzelem a protestánsoké lett.

Mig a nép érdeklődik a multak emlékeért, addig a nemzet nem vesztheti el ősi jogait. Szerencsére ez még nálunk így van. Ha egy kunt megkérdezzük Arokszállás vagy Arok-tónál, hogy micsoda árok van ott, elmondja szelíben-hosszszában a Csörszárkánák regéjét. *)

Ha egy borsodmegyei földész megkérdezzük Vadna várának alig létező romjairól, azt mondja magam hallám: „Ez gonosz fészék volt, rabló tanya.” — A történet Komoróczy várának mondja. És így beszél Zilahon a nép, a multak történetéről.

Nem úgy például Tyrolban, hol az ősi biztosokos, egykor az önálló Tyrol főurainak hajdani váraiban, most többnyire marhategyészto gazdák laknak, s ha a multról megkérdezzük a mostani tulajdonost, egy szót se tud mondani.

A mely nép feledé multját, annak nincs jövője; önálló szabadságot élvezni nem lehet reménye. Hála az égnek, hogy ez még nálunk nincs úgy, miut Tyrolban, s különösen Zilahon nagyon élénk érdeklődést tapasztaltam a multak emléke iránt, a mi igen kellemesen lepett meg. Es ezen igazi magyar városnak nem csak multja, hanem a haladás színvonalán levő jelene is van.

Zilah csinos város, habár lapos kövezetű

HELYI HIREK.

* Töl fe'6. Az ősz poetikus felének, szép napjainak, úgy látszik, vége. Oda a meleg, oda a verőfény, mely az elmúlt hetekben valóságos tavaszias hangulatba ringatta a várost. Megkezdődtek a hideg, borongós, esős őszi napok; az unalomnak, egyhanguságnak, szürkeségnek napjai, melyeken örülnök, ha meghuzhatjuk magunkat a meleg szobában, jökedvü társaságok körében. Az utcákon hideg, csipős szél futkos fel s alá, meg meg-rázva az ablakokat, bebesivítva a kényenyeken. Sétáló közönségek, mely még pár nappal ezelőt benepesítette az utcákat, nyomát is alig látjuk. Didergő, téli kabátos alakok szegőnyvedve sietnek otthonukba, hogy megvonuljanak a fűtött kályha mellett, a hol mindenki konstatalja azt, a mit ugys tud mindenki, hogy közeledik a tél. De a télnek nemcsak ezek az előhírői: a csipős szél és a hideg időjárás. Hirt ad közeledéséről a társas élet számos jelensége: a színház nagyobb látogatottsága, az egyre-másra alakuló bálbizottságok, a mulatságokról, felolvasásokról, házi és nyilvános ünnepelekről szóló jelentések, melyek a fecske és gölya elköltözésénél, falevelek hullásánál biztosabban és értetetőbben tudatják a városi emberrel, hogy közeledik a tél.

* Népesedés. Nov. hó 3-tól nov. hó 9-ig született városunkban: 1. Református: törvényes 17 fiu, 11 leány, — törvénytelen 11 fiu, 1 leány, — együtt 30. Halvaszületett 1 fiu, 2 leány, — együtt 3. Áttért 1 személy, egybekelt 25 pár. II. Evangélikus: 1 törvényes fiu. Áttért 1 izraelita nő. III. Katholikus: törvényes 3 fiu, 1 leány, — együtt: 4. IV. Zsidó: törvényes 2 leány, törvénytelen 1 fiu, — együtt: 3. Egybekelt 1 pár. Élveszülettek összes száma: 38, — melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (22), a szaporodás =16.

* Közigazgatási bizottság. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülést. — A z a l i s p á n i j e l e n t é s szerint a közbizottsági viszonyok — eltekintve Smögner János téglási lakos meggyilkolásától — október hó folyamán elég kedvezők voltak. Tüzeset 8 jelentetett be, nagyobb kárt azonban egyik sem okozott. Az állatok közt a ragadós száj- és köröm-fájás a legtöbb helyen teljesen megszűntek mondható. Újabb fegyelmi ügy indítottott Somlay Sándor b. újravási jegyző és Hegedüs György bíró ellen, az állategészségügyi törvény rendelkezéseinek megszegése miatt. A házi pénztár bevétele volt kézpénzben 44,595 frt 98 kr., — kiadása 43,643 frt 83 kr., maradvány 952 frt 15 kr. — A p é n z ü g y i g a z g a t ó jelentése szerint október hó folyamán egyenes adók czimén befolyt 82,836 frt 18 1/2 kr., a mult év hason havához képest 29,050 frt 38 krral kevesebb, — hadmentességi díj czimén befolyt 2619 frt 58 kr., a mult év hason havához képest 215 frt 43 1/2 krral kevesebb. A t. f. o. r. v. o. s j e l e n t é s e szerint a közegészségi állapot valamivel kedvezőtlenebb volt a nyári hónapokénál, de általában jónak mondható. — Meghalt okt. hó folyamán 309 egység, született 622 gyermek, így a szaporodás 313 főnyi. Rendkívüli haláleset 9 történt, ebből 3 öngyilkossági eset van. — A k i r. t a n f e l g y e l ő j e l e n t é s e szerint az iskoláztatás (a tanköteles gyermekeknek iskolába való feljarsát véve alapul) jeles volt: Alsó és Felső-Józsián, Nádudvaron, M. Pércsen, Szovátón és Tetélen. Jó volt: Egyeken, H. Bőszörményben, H. Nánáson, H. Szoboszlón Földesen. Elégséges volt: P. Ládányban, V. Pércsen, H. Sámsónban és Kaban. Rossz volt: H. Dorogon. — A k i r. m é r n ö k j e l e n t é s e szerint közmunkaváltás

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

magyar által fel stlet fiókjáná — van város és zett köz alakítás 11 órak nak nag letre t

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

czimén fi g y é fiók-fog radt 30 ménye

tető tö végtárg Fenyő Vincze Gy Do sértés s sulyos kán Sár és társ ellen lo ellen, m ton ellen gyalni a Mihályvá tárgyalá

mu köző haramia reppen szerepei szep dá szerepét A zenék k e t e g pedig „ Előkész le i s z (Vigjáté „N o r a „h o r a g h o r a g e l e b e .

tok szer október ál lo m 3 324,23 galomban lomban szakában a magya lamostio vasuton alatt 19 144 490 ból a z 2.569,06 bevétel kr, a k r. A 2.048,12 forgalom bevétel podgyás az öszz ral. A r ményeik adások eredmén frt 53 k l ében a ben álla véve m számadá tetnek.

senye B fényesen pompás különös nini véi nyedtes zongora kizozta. réssel gassák kát. We ban felt no graph vigye e hó 10 verseny

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

számítás már elh 10 ike Midón miud az előfizet ezeket eljuttat a bene frt 25 azon he áron is szép ki segítünk rünk re

